

INFORMACIJOS

(17a) Weinheim/Bergstr. Postfach 233, Deutschland

Kr. 6 (154)

1958 m. spalio 1 d.

Šis leidinys leidžiamas rankraščio teisėmis. Pasi-
naudojant jo žiniomis malo-
niai prašoma nurodyti šaltinį.

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS UHLERBORNE

Netoli Mainco, gražioje vietovėje randasi Uhlernornas, kur tvarkingame ir jurginiais apšodintame rajone gyvena viena iš JAV armijos tarnyboje esančių lietuviškųjų sargybų kuopų. Čia, kuopos vadui dipl.ekonomistui Juozui Matulaičiui pakvietus, Tautos šventės paminėti jos išvakarėse, t.y. IX.7, susirinko kuopos karininkai ir vyrai, jų šeimos ir eilė svečių, atvykusių iš toliau. Pastarųjų tarpe buvo iš Švedijos atvykęs plk.ltn. Viršila, mjr.J. Černius, kun. Dr.L.Gronis, kun. Simukėnas, PLB Vokietijos KV pirm. K. Drunga, vicepirm. E. Simonaitis, išd. J. Stankaitis ir kiti.

Šventės programa prasidėjo pamaldomis, kurias katalikams atlaikė kun. Gronis, o evangelikams - kun. Simukėnas, tardami dar Rugšėjo 8-jai pritaikytus pamokslus, iškeliant ir tos dienos religinę svarbą. Pamaldų metu kuopos vyrai giedojo lietuviškas giesmes, fis-harmonija palydint kuopos nariui V. Pundzevičiui.

Po pamaldų valgyklos salėje minėjimą atidarė kpt. J. Matulaitis, savo vadovaujamos kuopos vardu pasveikinęs dalyvius ir išanginiame žodyje pabrėžęs lietuviškojo organizuotumo svarbą. Gražiai priminęs minėjimo reikšmę ir prasmę, kpt. Matulaitis pakvietė dalyvius tylos minute ir atsistojimu pagerbti dėl Lietuvos žuvusiųosius.

Pagrindinėje minėjimo paskaitoje Kr. Valdybos pirm. K. Drunga keliais vaizdais priminė mūsų tautos istoriją, iškeldamas tuos momentus, kai mūsų tauta dar gyveno istorijos šešėlyje ar šimtmečiais trukusioje okupacijoje. Lygindamas tuos ilgus sunkiuosius istorinius momentus su dabartine tautos nelaime, 18 metų besitęsiančia okupacija, kalbėtojas išreiškė gilų įsitikinimą, kad lietuvių tauta tautinio susipratimo prasme šiandien yra mažesniame pavojuje, negu bet kuriais ankstyvesniais sunkiaisiais istorijos laikotarpiais: Mindauginio laikotarpio sukurta valstybinė tradicija, caristinėje priespaudoje įvykęs tautinis atgimimas ir pastarojo pagimdytas laisvės dvidešimtmetis yra veiksniai, kurių įtakoje jokios priespaudos priemonės nebeįstengs lietuvių tautos iš istorijos puslapių ir ateities gyvenimo nutrinti. Išsilaikymo ryžtas, atvedęs mūsų tautą iš proistorės į šiandieną, nulems ir jos ateitį, nors naujai užėjusiai komunistinės okupacijos nakčiai šiandien galo dar ir nematyt. Kalbėtojas kvietė dalyvius būti geriausiais savosios tautos talkininkais laisvajame pasaulyje ir lietuviybės išlaikymu padėti tautai, kuri anksčiau ar vėliau, bet neabejotinai išsiirs į laisvės krantą.

Minėjimo pabaigoje vienas kuopos vyras vengras, palydimas V. Pundzevičiaus, smuiku atliko eilę mūsų tautiškos muzikos dalykų,

susilaukusių dalyvių gausių plojimų. Minėjimą baigė kpt. Matulaitis, išreikšdamas padėką visiems, prisidėjusiems prie jo paruošimo ar jame dalyvavusiems, ir pakvietė sugiedoti Lietuvos himną.

Pietų ir pobūvio metu, kuris spindėjo lietuviškuoju vaišingumu, svečiai dar turėjo ilgos progos pabendrauti su kuopos vadu, karininkais ir vyrais. Skirstydami į namus, svečiai išsivežė padėkos jausmą kpt. Matulaičiui ir jo talkininkams, sudariusiems gražią progą paminėti mūsų Tautos šventę ir gausiame būryje, lyg didelėje lietuviškoje šeimoje, vėl pagyventi lietuviškojo solidarumo jausmu ir nuotaika.

Rugsėjo 8-ji buvo paminėta dar Miuncheno apylinkėje ir Hamburge. Tačiau tiesioginių žinių apie tuos minėjimus, ar ir kitose apylinkėse organizuotus, iki šiol nebuvo gavę. Taip pat, savaime aišku, Tautos šventė buvo tinkamai paminėta ir Vasario 16-sios gimnazijoje.

MINISTERIUI S. LOZORAIČIUI - 60 METŲ

Š.m. rugsėjo 5 d. Lietuvos Diplomatinės tarnybos šefui min. Stasiui Lozoraičiui suėjo 60 metų amžiaus. Garbingo amžiaus jubiliejaus proga, PLB Vokietijos Kr. Valdyba pasiuntė min. S. Lozoraičiui savo nuoširdžius sveikinimus, linkėdama dar daug ilgų metų ir sėkmės sunkiose pareigose. Pasaulinės padėties akivaizdoje, kuri, atvirai kalbant, Lietuvos reikalui artimoje ateityje dar nieko gero nežada, Lietuvos Diplomatines Tarnybos ir jos pareigūnų nepavydėtinas darbas turėtų visad susilaukti lietuviškosios visuomenės pilno pritarimo ir visuotinio moralinio palaikymo. Min. S. Lozoraičio 60-ties metų amžiaus sukakties proga, mes linkime, kad ateinantis dešimtmetis būtų jam ir jo kolegoms visom prasmėm geresnis už praėjusį.

ERDMONUI SIMONAIČIUI - 70 METŲ

Š. m. spalio 31 PLB Vokietijos Kr. Valdybos vicepirmininkui ir Mažosios Lietuvos Tarybos pirmininkui E. Simonaičiui sueina 70 metų. Jau iš anksto sveikiname garbingą kovotoją dėl lietuvių tautos interesų, visą savo amžių ir jėgas pašventusį lietuvių tautos interesų labui. Visiems už save jaunesniesiems ir daugeliui savo bendraamžių E. Simonaitis gali būti geru pavyzdžiu, kaip mylėti savo Tėvynę, savo tautą ir kalbą. Ilgiausių metų - E. Simonaičiui.

Krašto Valdybos pirmininkas lankėsi Bonnoje

Š.m. rugsėjo 25 d. KV pirm. K. Drunga lankėsi Federalinės Vokietijos Pabėgėlių reikalų ministerijoje, kur kalbėjosi Bendruomenės reikalais su Oberregierungsrat Dr. Wolfrum. Pokalbio metu išaiškėjo, kad Vokietijos vyriausybė neturi absoliučiai jokio intereso, kad lietuviai ar kiti pabėgėliai svetimsaliai integruotųsi Vokietijoje kultūriškai, t.y. nutautėtų. Tokia evoliucija tik patvirtintų bolševikų teigimus, kad Vakarų Europa yra kultūrinė pražūtis emigrantams, kurie, nepramokę pakankamai gyvenamojo krašto kalbos, praranda ir savo įgimtą tautybę bei kultūrą. Toks kultūrinis deklasavimasis nėra Vokietijos vyriausybės interesas, nes tai tik apsunkintų gerų ateities santykių su Rytų Europos tautomis mezgimą.

Minimoje ministerijoje gauta pažada, kad nuo ateinančių samatinių metų pradžios ir lietuviškoji Bendruomenė, ypač jos kultūrinis darbas, bus Pabėgėlių ministerijos pastoviai remiamas. Šios paramos rėmuose yra vilčių gauti žymesnės subsidijos ir Vasario 16-sios gimnazijai išlaikyti. Sekantis apsilankymas Bonnoje sutartas ateinančių metų vasario mėnesiui ir tada bus drauge paruoštas mūsų Bendruomenės subsidijinis biudžetas.

Dėl PLB seimo

Š.m. rugpiūčio pabaigoje, kaip žinia, New-Yorke įvyko pasaulinis PLB seimas. Tiesioginių žinių KV apie seimą neturi. Turimos žinios yra iš JAV-se išeinančių lietuviškų laikraščių skilčių imtos. Kaip išrinktoji PLB Valdyba, kurios būstinė bus Toronte, Kanadoje, galvoja savo-veiklą organizuoti, irgi dar nėra žinoma. Tačiau neabejotinai reikės daug pastangų, kol PLB valdyba ras tinkamus metodus santykiuoti bei bendradarbiauti su paskirų kraštų Bendruomenėmis, kurios daugelyje atvejų savuose kraštuose yra registruotos draugijos ir pirmoje eilėje privalo prisilaikyti savo gyvenamojo krašto įstatymų. Ryšium su dar turėsiančiu nusistatyti PLB Valdybos pobūdžiu bei darbo metodais, PLB Vokietijos KV, siūsdama savo nuosir- džius sveikinimus seimui, išreiškė tokią pageidavimą:

"...Ypatingai gi mes prašome, kad Seimas sukurtų centrą, kuri nesiektų tapti jau esamų politinių veiksmų tarpe dar vienu t o s p a č i o s rūšies ir pobūdžio organu, bet kuri tarpusavio informavimosi keliu derintų įvairių Kraštų Bendruomenių dirbamus kultūrinius darbus, padėtų tuo būdu išvengti nuostolingų lygiagretumo, tarpininkautų skleidžiant vienų Bendruomenių darbus kitose ir telktų paramą geroms mintims įvykdyti ten, kur joms iškūnyti kartais trūksta materialinių jėgų. Jei Seimas sukurtų tokią bendradarbiavimą tarp paskirų Kraštų Bendruomenių pagrįstą derinimo centrą, tai mums, Vokietijos lietuviams, Seimas reikėtų pilną pasisekimą....."

Praktiškai seime buvo atstovaujamos tik JAV ir Kanados lietuvių Bendruomenės. Kitų kraštų Bendruomenės buvo atstovaujamos per simboliškus išrinktųjų delegatų antrininkus, gyvenančius JAV-se. Tai buvo žymus seimo minusas. Taip pat mums dar nėra aišku ir pilnai įtikinama, kodėl PLB Valdyba buvo išrinkta Kanadoje, o ne JAV-se. Kanados lietuvių Bendruomenės centriniai organai iki šiol neprisilaikė darniam bendruomeniniam gyvenimui būtino partinio neutralumo. Demonstratyviai remdami vien Vliką, tie organai traukė savo krašto Bendruomenę į šališką padėtį. Vokietijoje to nėra. Siekdami gerų santykių su visais mūsų politiniais veiksniais bei institucijomis, mes nei vieno iš jų neproteguojame specialiai. Bendruomenės narys privačiai gali turėti kurias tik nori pažiūras ir remti, ką jis nori, tačiau kaip organizacija Bendruomenė turi būti visiškai neutrali ir savo lėšų nemėtyti pagal politinius, partinius politinius įsitikinimus. Kad nebekiltų jokių abejonių PLB valdybos bendruomeniškumu, jos nariai turėtų veikti, kad ir Kanadoje Bendruomenė atsikratytų šališkų ipotekų. Kanada tebėra bene vienintelė šalis, kurioje Bendruomenė yra dar susaistyta ipotekomis tik specialiai v i e n o politinio veiksnio atžvilgiu ir tuo būdu veda dar tam tikrą diskriminaciją tų narių atžvilgiu, kuriems nepatinka tas veiksnys, o atrodo remtinas kitas ar kiti.

Prašymas

1951 m. KV buvo pradėjusi leisti vokiečių kalba "Informationsblatt des Litauischen Zentralkomitees". Vėliau tas biuletenis nustojo eiti. KV labai prašo, jei kas dar turi, perleisti jai šio biuletenio 1951-jų metų Nr.1, t.y. patį pirmąjį biuletenio numerį. Komplektui sudaryti jis mums būtina reikalingas.

KV istaiga koliasi į Hüttenfeldą

Pasunkėjus finansinei padėčiai, KV istaiga palaipsniui keliama į Bendruomenės nuosavybę Huettenfelde. Pastatuose, kur randa si gimnazija, KV užima sau tik vieną kambariuką. Kai persikėlimas bus galutinai įvykdytas, tai bus biuletenio gavėjų žiniai atskirai pranešta.

IŠ VASARIO 16-SIOS GIMNAZIJOS GYVENIMO

Atostogos pasibaigė, naujas direktorius gimnazijoje

Š.m. rugsėjo 2 d., po vasaros atostogų, prasidėjo 1958/59 mokslo metų tąsa. Poatostoginė mokslo metų tąsa sutapo su nauju, gimnazijos gyvenime svarbiu įvykiu. Būtent, PLB Vokietijos Krašto valdyba pakvietė ir nuo š.m. rugsėjo 1 d. gimnazijos direktoriumi paskyrė Dr. Joną Grinių. Buvęs laikinumas gimnazijos vadovybėje tuo būdu pasibaigė.

Šiam įvykiui atžymėti IX.2 gimnazijos salėje įvyko trumpas aktas, į kurį susirinko gimnazijos mokytojai ir mokiniai. Išanginį žodį tarė Kr. Valdybos pirmininkas K. Drunga, pirmiausia nuoširdžiai padėkodamas mkt. T. Gailiui, kuris beveik 2 metus ėjo gimnazijos direktoriaus pareigas, drauge dar būdamas ir berniukų bendrabučio vedėju ir dar turėdamas 25 savaitines pamokas. Kiekvienam, kuris gimnazijos gyvenimą kiek iš arčiau pažįsta, mkt. T. Gailiaus darbas, gimnazijos labai skirtos jėgos ir pastangos gali iššaukti tik didelio įvertinimo ir padėkos jausmą: Kr. Valdybos pirmininkas, tai pabrėždamas, paprašė mkt. T. Gailiaus ir toliau skirti savo asmenį ir jėgas lietuviškosios gimnazijos švietimo ir auklėjimo darbui stiprinti.

Po to susirinkusiems buvo pristatytas naujasis gimnazijos direktorius - Dr. J. Grinius. Kr. Valdybos pirmininkas, išreiškdamas pasitenkinimą, kad Kr. Valdybai pavyko šioms pareigoms gauti buv. Kauno Vytauto Didžiojo universiteto docentą, prašė tiek mokytojų, tiek mokinių būti gerais talkininkais naujam direktoriui, į kurio rankas, ryšium su gimnazijos buitimi emigracinėse sąlygose, yra sudėtas labai didelis rūpestis.

Baigdamas, K. Drunga kreipėsi dar ir į mokinius, prašydamas išdėmėti, kad Vasario 16-sios gimnazija nėra kurios nors rūšies prieglauda, į kurią automatiškai priimami visi beturčiai. Vasario 16-sios gimnazija yra institucija, kuri turi save nuolat patęsisinti ir mokslo bei auklėjimo aukštu lygiu įrodyti savo teigiamumą. Šia prasme mokinių rolė yra ypatingai svarbi, nes tik jų darbštumas, stropumas bei pažangumas moksle gali pakartotinai įrodyti visiems gimnazijos rėmėjams, kad jų aukos yra gerai investuojamos. Mokiniai savo moksliniu pažangumu ir lietuviškosios sąmonės stiprinimu turi parodyti ir okupuotai Tėvynei, kad Vasario 16-sios gimnazijoje auga geriausi savosios tautos talkininkai ir interesų gynėjai laisvajame pasaulyje.

Po Kr. Valdybos pirmininko žodį tarė laikinai gimnazijos direktoriaus pareigas ėjęs mkt. T. Gailius. Išreiškęs padėką Kr. Valdybai už jam teiktą pasitikėjimą, padėkojęs kolegoms mokytojams ir mokiniams už bendradarbiavimą, einant sunkias pareigas, T. Gailius išreiškė įsitikinimą, kad Vasario 16-sios gimnazija, visų lietuvių remiama, ir toliau egzistuos lietuviybės labai.

Naujasis gimn. direktorius, taręs padėkos žodį Kr. Valdybai už suteiktą pasitikėjimą, skiriant jį svarbioms ir sunkioms pareigoms, prašė visų mokytojų ir mokinių talkos su gimn. direktoriaus pareigomis susietam dideliame uždaviniui įvykdyti. Dr. J. Grinius iškėlė ypatingą meilės svarbą darnumui ir darbo sklandumui visuose socialiniuose junginiuose užtikrinti. Pradėjęs nuo meilės šeimoje svarbos, jis trumpais žodžiais nurodė, kad ir gimnazija gyvuos bei tobulės, jei visi - tiek mokytojai, tiek mokiniai - jausis esą vienos didelės lietuviškos šeimos nariai ir savo kasdieniniame darbe vadovausis viens kitam meilės ir lietuviško prisirišimo jausmais.

Direktoriaus žodžiu aktas ir buvo baigtas, mokiniai ir mokytojai

vėl išsiskirstė į klases tęsti darbą, kuriam Vasario 16-sios gimnazija buvo įsteigta ir kuriam, kaip mes visi tikime, ji bus ir ateityje išlaikyta.

Naujasis gimnazijos direktorius Dr. J. Grinius, gimęs Lietuvoje Gimnėnuose, gimnaziją pradėjo lankyti 1914 metais Šiauliuose. I-jo Pasaulinio karo audrų nublokštas Rusijon, į Šiaulių gimnaziją vėl grįžo 1918 metais. Labai geras brandos atestatas padėjo gauti stipendiją lietuvių kalbos, filosofijos ir pedagogikos studijoms Vytauto Didžiojo universiteto Teologijos-Filosofijos fakultete. Po valstybinių egzaminų 1926 metais, ėjo trejų metų prancūzų kalbos, meno istorijos ir etikos studijos Grenoblio ir Paryžiaus universitetuose, užbaigtos 1929 m. vėl valstybiniais egzaminais ir daktaratu.

Nuo 1929 m. Dr. J. Grinius pradeda skaityti prancūzų literatūros, estetikos ir krikščioniškojo meno paskaitas V.D. universitete kaip priv. docentas ir docentas, kol, 1940 m. atleistas iš universiteto, kurį laiką mokytojavo Telsių gimnazijoje. Lainėjęs viešą konkursą bendrajai meno istorijai dėstyti, grįžo į V.D. universiteto Statybos fakultetą, bet vyr. dėstytojo titulu. 1941 m. atgavo docento teises ir kiek vėliau išrinktas senato sekretoriumi.

Tremtyje Dr. J. Grinius ėjo gimnazijos mokytojo ir kurį laiką direktoriaus pareigas, pasireiškė kaip rašytojas dramaturgas ir žurnalistas bei redaktorius. Žurnalistinės veiklos pradžia buvo jau studentavimo metai, kai jis buvo "Ateities" redakcijos narys. Nuo 1952 metų Dr. Grinius trejus metus ėjo pareigas kaip maitre d'études Laisvosios Europos kolegijoje Strasburge, globodamas lietuvius studentus ir veddamas lietuvių kultūros seminarą.

GIMNAZIJOS DIREKTORIAUS PAREIŠKIMAS

Pirmosios darbo savaitės

Vasario 16-sios gimnazija yra vaikas visų lietuvių, gyvenančių laisvuose Vakaruose. Todėl suprantama, kad nevienas tautietis domisi viskuo, kas vyksta mūsų gimnazijoje, ir manęs jau teiravosi apie ją, nors direktoriaus pareigose pradėjau dirbti neseniai. Tai man duoda progos duoti vieną anurą paaiškinimą Vasario 16-sios gimnazijos nuolatiniams ir atsitiktiniams rėmėjams.

Vasario 16-sios gimnazija man brangi nuo seniai. Atėjau į ją dirbti tik neseniai, nes dabartinė PLB Vokietijos Krašto valdyba sudarė palankias psichologiskai moralines aplinkybes. Jos padėjo nugalėti mano svyravimus, kuriuos sukeldavo mano nestipri sveikata. Pirmieji žingsniai darbo santykiuose su Kr. Valdyba eina abipusiško reikalų supratimo ir nuoširdaus bendradarbiavimo dvasioje.

Kai kas man pranašavo, kad ateidamas į direktoriaus pareigas aš susilauksiu kai kurių mokytojų opozicijos. Tačiau iš tikrųjų mokytojais pasirodė draugiški ne tik žodžiais, bet ir darbais. Pirmieji du Pedagogų tarybos posėdžiai buvo sklandūs. Ir kasdieniniame darbe bendradarbiavimas yra geras.

Man buvo malonu patirti, kad vokiečių apylinkinėje visuomenėje gimnazija turi gerą vardą ir yra populiari. Tik per tris savaites buvo trys pakvietimai mūsų gimnazijai dalyvauti organizacijų bei mokyklų šventėse. Ypač pageidaujami gimnazijos tautinių šokių būrelio pasirodymai. Tik ne į visus kvietimus galima teigiamai atsiliepti, nes dažnesni vieši pasirodymai gali nukreipti moksleivius nuo jų tiesioginių uždavinių.

Tačiau už viską maloniau buvo konkrečiai patirti, kokią didelį artimo meilės darbą atlieka gimnazijos rėmėjų būrelių vadovai su savo nariais ir BALTAS, kurio siunčiamų maisto produktų moksleiviai valgo kasdien. Viešai reikšdamas padėką padėką tai lietuvių šalpos bendrajam organizacijai, nemažesni dėku tariau visiems gimnazijos rėmėjų būrelių nariams, nes jų kiekvienam parašyti padėkos laiška nepajėgčiau. Jų nedidelės, bet pastovios aukos yra mūsų gimnazijos kraujas. Jam nusilpus, grėstų merdėjimas ir mirtis. Šituo atveju didžiajai daugumai mūsų moksleivių gimnazijos mokslas būtų nepasiekiamas.

Tikėdamas būrelių aukos dvasia, norėčiau priminti, kad mūsų gražaus jaunimo būry šiais mokslo metais Vasario 16-sios gimnazija turi gausiausią abiturientų klasę, gausesnę už visas lig šiol buvusias.

1958 m. rugsėjo 29 d.

Dr. J. Grinius

Po vasaros atostogų

Pasibaigus atostogoms mokslas vėl tęsiamas kiek padidėjusiu mokinių skaičiumi, nes naujai įstojusiųjų į įvairias klases mokinių buvo 11, o dėl įvairių priežasčių, ligos, emigracijos ir pan. išstojusiųjų buvo 4. Be to, gaunama dar naujų priėmimo prašymų ir yra pagrįsto išspūdžio, kad gimnazijai ne tik mokinių netruks, o dargi su laiku gali prisieiti pradėti daryti tam tikrą atranką, ypač kad mokinių apgyvendinimo bendrabučiuose sąlygos yra gana ribotos.

Mokytojų tarybos nutarimu gimnazijos viduje pedagoginiai kiek persitvarkyta, nes vėl, vieton buvusių dviejų semestrų, įvestas trimes-trinis mokslo metų suskirstymas, tikslu padidinti mokymosi kontrolę.

Aktyvi gimnazijos mokytoja

Š.m. rugsėjo 15-20 d.d. Miunchene įvyko XI-sis Bizantijos tyrinėtojų kongresas, kurį globojo Federalinės Vokietijos prezidentas T. Heuss. Tame kongrese paskaitą apie romėniškai bizantinės teisės žymes Lietuvos statute ir caro Aleksandro "Uloženijoj" skaitė gimnazijos mokytoja, istorikė Dr. J. Deveikė.

Dr. J. Deveikė vasaros būvyje dalyvavo dar eilėje kitų lyginamosios teisės kongresų Briuselyje ir katur, atstovaudama ir populiarindama Lietuvos teisę ir jos istoriją tarptautiniame Europos forume.

Tačiau Dr. J. Deveikės aktyvumas neišsisemia vien minėta veikla savosios specialybės srityje. Dr. Deveikė, kaip gimnazijos mokytoja, į savo darbą eina su dideliu entuziazmu ir moka mokinius sužadinti įvairiai veiklai. Pvz. jos iniciatyva ir su mokinių pagalba gimnazijos parko atitinkamuose plotuose buvo užveistas braškynas. Projektuojama taip pat pasodinti daug vaisinių krūmų ir vaismedžių. Šiam projektui artimiausiu metu įvykdyti trūksta lėšų, nes, besitariant žiemai, gimnazijai teko ir tenka apsirūpinti kuro ir daržovių atsargomis. Tuo būdu ir taip jau išsitempę gimnazijos finansai šiuo metu yra dar labiau įtempti. Vienok, Kr. Valdyba, gavusi iš Dr. Deveikės atitinkamą pro memoriją apie šolo plėtimo planus, bandys surasti reikiamą lėšų, gal iš privačių aukotojų. Pakankamam sodui užvesti šiuo metu reikia arti DM 500-tų, t.y. apie 125 dolerių.

Svečiai gimnazijoje

Įvairiomis progomis gimnaziją dažnai aplanko jos buvę mokiniai ar abiturientai. Kurį laiką gimnazijoje svečiavosi V. Timpa ir tu pat 1956 m. laidos abiturientė Laina Jasaitė, jau baigusi Wiesbadene chemotechnikos studijas ir gavusi vokiečių pramonėje atitinkamo gero darbo.

Pas motiną, gimnazijos virtuvės šeimininkę, vasaros atostogas praleido jos sūnus, taip pat 1956 m. gimnazijos abiturientas Algirdas

Jonutis. Gavęs prancūzų katalikų stipendiją, jis studijuoja mediciną Sveicarijoje Friburgo universitete.

Gimnazijoje taip pat lankėsi ją jau anksčiau baigę A. Brinkis ir E. Polkis, kurie buvo išvykę Amerikon ir dabar atlieka karinę prievolę JAV armijoje, netoli gimnazijos stovinčiuose JAV kariuomenės Vokietijoje daliniuose.

Kino seansai gimnazijoje

Gimnazija turi kino toninį projektorių, kurį jai padovanojo JAV kariai ir JAV kariuomenės tarnyboje esančios lietuvių kuopos Schwetzingene nariai. Kartą ar du kart į mėnesį mokiniams rodomos kultūrinės filmos iš visų kultūros bei civilizacijos sričių. Filmos gaunamos iš "America-House" Heidelberge arba Darmstadte, o taip pat iš vokiečių centrinės mokyklinės filmos skirstyti įstaigos. Paskirais atvejais filmas tenka nuomoti. Atitinkamas išlaidas iki šiol yra apmokėjusi PLB Vokietijos Krašto Huettenfeldo apylinkė. Pastaruoju metu yra užmegstas ryšis su viena Prancūzų-Vokiečių draugija, iš kurios gaunama filmų, vaizduojančių Prancūzijos kultūrą, meną, mokslą, gantą. Šios filmų demonstracijos mokinių yra labai mėgiamos ir gausiai lankomos. Šiomis, mokinių kultūrinį akiratį plėčiančiomis filmų demonstracijomis nuo seno ypatingai kruopščiai rūpinasi ir visą reikalą vedą vyr. mkt. S. Antanaitis, talkininkaujamas mkt. A. Krivicko.

Būtų ypatingai džiugu, jei su laiku pavyktų gauti pasižiūrėti JAV-se pagamintų filmų iš lietuviškojo gyvenimo Amerikoje. Jei JAV lietuviškoji spauda galėtų tokią galimybę tarpininkauti ir padėti įgyvendinti, lietuvių Bendruomenė Vokietijoje ir visa Vasario 16-sios gimnazija būtų už tai labai dėkinga.

Rašinių konkursas gimnazijoje

Dar prieš vasaros atostogas gimnazijoje Dr. J. Deveikės iniciatyva žemesnėse klasėse buvo pravestas rašinio konkursas tema - "Kodėl aš mokausi Vasario 16-sios gimnazijoje". Konkurse dalyvavo 5-ųjų pirmųjų klasių mokiniai ir konkurso komisijai buvo pateikti 52 rašiniai. Komisija iš jų atrinko 9 darbus, vertus pagyrimo ir premijos. Premijos, prieš išsiskirstant atostogų, buvo išdalintos VII.7 ir pirmąją premiją gavo V-tos klasės mokinys Smitas. Premijas išdalino ir žodį tarė mokytojai Dr. J. Deveikė, S. Antanaitis ir A. Krivickas.

BALFo parama gimnazijai

Dėl sausos buhalterinės skaičių kalbos bei charakteristikos metiniuose ar mėnesiniuose gimnazijos bei Kr. Valdybos balansuose nevisuomet pasimatydavo ta didelė rolė, kurią atlieka BALFas, padėdamas gimnaziją išlaikyti. O tuo tarpu tenka specialiai pabrėžti ir išskirti, kad pastarųjų 2-ųjų metų būvyje gimnazija yra iš BALFo gavusi maistu, rūbais ir dalinai pinigais iš viso apie 18.000 dolerių. Be šios paramos gimnazijos padėtis, nežiūrint rėmėjų būrelių aukų, būtų buvusi žymiai sunkesnė, jei iš viso netragiška.

Todėl šioje vietoje PLB Vokietijos Kr. Valdyba ir Vasario 16-sios gimnazijos vadovybė dar kartą reiškia BALFui labai gilią padėką už teiktą paramą ir prašo ją toliau tęsti. Jei bendrinėje lietuvių šalpoje Vokietijoje buvo ir yra daug nesuderinimo tarp Bendruomenės darbo ir BALFo veiklos, paskirais atvejais net apsunkinusiiais Bendruomenės apylinkių veikla, tai Vasario 16-sios gimnazijos išlaikymo reikale dviejų nuomonių nėra ir negali būti. Už stiprų gimnazijos rėmimą BALFui priklausiusiu nusirdus lietuviškas a c i ū .

Nauji paskyrimai gimnazijoje

Krašto Valdybos IX.26 nutarimu, mkt. T. Gailius, ilgai ejęs

gimnazijos direktoriaus pareigas, nuo š.m. rugsėjo 1 d. paskirtas gimnazijos inspektoriumi.

Virš 2-jų metų išbuvęs gimnazijos kapelionų ir lotynų kalbos mokytoju, kun. Dr. Petraitis nuo IX.1 iš gimnazijos sveikatos sumetimais pasitraukė. Jo noras pasitraukti Kr. Valdyboje ir Vasario 16-sios gimnazijoje buvo pasitiktas su dideliu apgailėstavimu, nes kun. Dr. Petraitis savo asmenybe, pareigingumu ir giliu atsidėjimu gimnazijos reikalų labai buvo nusipelnęs savo kolegų pagarbos ir visų mokinių prisirišimo. Kol nėra jo vietoje naujo kapeliono ir mokytojo, kun. Dr. Petraičio buvusiomis pareigomis laikinai dalinasi kun. Dr. L. Gronis ir kun. Dr. Paimanskis. Gimnazijos vadovybė daro pastangas su kun. Dr. Petraičio pasitraukimu susidariusiai žymiai spragai užpildyti.

Nuo š.m. spalio 1 d. mergaičių bendrabučio vedėjos ir lietuvių kalbos bei aritmetikos mokytojos žemesnėse klasėse pareigoms pakviesta ir Kr. Valdybos paskirta Sofija Laukaitienė, ilgametė mokytoja Lietuvoje ir iki šiol vedusi Vargo mokyklą Miunchene, kuri buvo viena iš pavyzdgingiausių šios rūšies lietuviybės židinių Vokietijoje. S. Laukaitienė mergaičių bendrabučio vedėjos pareigose pakeičia H. Motgabienę, kuri yra gimnazijoje rankdarbių mokytoja ir iki šiol laikinai ėjo mergaičių bendrabučio vedėjos pareigas.

Sportinis gyvenimas gimnazijoje

Š.m. rugsėjo 11 d. gimnazija suruošė sporto šventę, kuri kasmet pravedama vokiečių mokyklų sporto švenčių rėmuose. Laike lengvosios atletikos varžybų moksleiviai pagal amžių suskirstomi ir jų atsiekti rezultatai įvertinami pagal vokiečių Svietimo ministerijos paruoštą taškų lentelę. Moksleiviams, pasiekusiems daugiau kaip 40 taškų, įteikiamas nugalėtojo diplomai, o pasiekusiems virš 55 taškų - garbės diplomai.

Su pasitenkinimu tenka konstatuoti, kad ir šiais metais iš gimnazijos 3 mergaitės ir 7 berniukai pasiekė 55 taškų ribą, gaudami garbės diplomą. Gi 6 mergaitės ir 8 berniukai gavo nugalėtojo diplomus. Rezultatai tarpe ypatingai išsiskyrė 12 metų II-os klasės mokinės Zitos Dargelytės pasekmės, kuri nušoko į toli 4,25 metro ir nubėgo 50 metrų per 7,6 sekundės. V-os klasės mokinys Eduardas Getneris lengvosios atletikos trikovėje pasiekė 1956 m. H. Valiaugos pastatytą gimnazijos rekordą su 65 taškais.

Šių metų sporto šventės nugalėtojai: 1. E. Getneris - 65 taš.
 2. H. Valiauga - 60, 3. Z. Dargelytė - 59, 4. V. Augaitytė - 59,
 5. B. Cepulevičius - 58, 6. V. Kailius - 58, 7. E. Jurksas - 57,
 8. S. Gujėnas - 57, 9. B. Riteris - 57, 10. I. Janušaitytė - 55,
 11. V. Endrukaitė - 53, 12. E. Dresleris - 52, 13. H. Šiugžda -
 51, 14. E. Morozovaitė - 51, 15. E. Jurgaitis - 50, 16. H. Mačiulytė -
 49,5, 17. J. Kelerytė - 48,5, 18. M. Krivickaitė - 46,5
 19. P. Verneris - 46,5, 20. V. Gailius - 44,5, 21. A. Gumuliauskas -
 43,5, 22. G. Petkevičius - 41,5, 23. P. Vegneris - 40,5 ir 24.
 K. Krauzaitė - 40,5 taško.

Heppenheimo gimnazija, kuri šiais metais švenčia savo 75-ųjų metų įsisteigimo jubiliejų, IX.28 pakvietė Vasario 16-sios gimnazijos krepšininkus dalyvauti krepšinio turnyre. Šiai sukakčiai paminėti, Heppenheimo miestas ruošia didžiulę sporto šventę.

Pagal IX.16 patikrinamąjį balansą gimnazijos bėgamosios skolos, atmetus debitorius, siekė 18.000-ųjų markių. Pastaruoju metu, esant reikalui sudaryti kuro ir daržovių atsargas žiemai, gimnazijos išlaidos savaime padidėja. Todėl visa lietuviškoji visuomenė nuširdžiai prašoma ypač dabar gimnazijos neužmiršti ir ją daugiau paremti.

MŪSŲ MIRUSIEJI

Povilas VALIUS. Osnabrūcko apylinkės valdybos pranešimu š.m. birželio 3 d. staiga, ištikus širdies smūgiui, mirė Bendruomenės narys P. Valius. Velionis buvo gimęs 1919.VII.5. Liko žmona Irena, gim. Bendorytė. Velionis palaidotas Osnabrūcko-Eversburg Katalikų kapinėse. Gedulingas pamaldas atlaikė ir laidojimo apeigas atliko Kun.P. Giržius. Kapinėse atsisveikinimo žodį tarė Apylinkės valdybos pirm. J. Caplinskas. Į laidotuves atvyko Wehnenos lietuvių kolonijos administracija ir būrys kolonijos lietuvių. A.a. P. Valius buvo tik nesenai iš Wehnenos atsikėlęs į Osnabrūcką.

ĮVAIRIOS ŽINIOS AR PRANEŠIMAI

Augsburge 1945.X.28 pastatytas paminklinis lietuviškas medinis kryžius reikalauja nuolatinės priežiūros ir remonto. Po karo audrų susitelkę ir vėliau į užjūrius daugumoje išemigravę lietuviai patalpino kryžiuje tokią užrašą:

"Augsburgo išeiviai lietuviai, maldaudami Dievo palaimos, gerbdami žuvusius ir dėkodami savo geradariams, stato šį lietuvišką kryžių, idant jis bylotų, kad čia karo audrų atblokti lietuviai ilgėjosi savo Tėvynės ir troško jai laisvės"

1953 metais pagrindinis kryžiaus remontas kainavo virš 1000-čio markių. Virš 200-tų markių buvo sutelkta iš lietuvių, likusius davė kryžiaus globėjas, žinomas augsburgietis kunigaikštis Fugger. Šiuo metu kryžiaus priežiūrai vėl reikalinga lėšų. Augsburgio lietuvių apylinkė kreipiasi į laisvajame pasaulyje esančius buvusius augsburgiškės kolonijos lietuvius ir prašo kryžiaus priežiūrai bent kuklių aukų. Aukas galima siųsti per PLB Vokietijos Krašto Valdybą adresu - Weinheim a.d. Bergstrasse, Postfach 233.

"Knygų Lentyna" - Vėl išėjo lietuviškosios bibliografijos išsamus biuletenis, leidžiamas Lietuvių Bibliografinės Tarybos JAV-se. Jos adresas - 203 Madison Street, WESTVILLE, Ill., USA. Neseniai gautame Nr.1-6/103-108/ randasi plati 1957 m. sausio - birželio mėnesių lietuviškųjų leidinių ir straipsnių bibliografija. Šis vertingas leidinys turėtų susilaukti didelio susidomėjimo lietuviškosios inteligentijos tarpe, ypač dirbančiosios mokslinį darbą ar privačiai besidominčios visais lituanistikos reikalais.

Bonnoje, I-joje universiteto auditorijoje š.m. spalio 14 d. įvyks viešas parengimas tema - "Baltijos jūra - taikos jūra ar raudonosios agresijos jūra?". Parengime kalbės Federalinės Vokietijos ministeris Dr. H. Lindrath, Vliko VT narys Dr. P. Karvelis ir Prof. Z. Ivinskis, kaip Baltų instituto atstovas. Parengimą ruošia Tarp-tautinio komiteto krikščioniškajai kultūrai ginti vokiškoji sekcija. Bonnoje ir jos apylinkėje gyveną lietuviai kviečiami šiame parengime gausiai dalyvauti.

Hamburgo Lietuvių Informaciniame lapelyje Nr.15 (leidėjas nurodytas) neteisingai nurodyta, kad Kr. Valdyba numato išleisti lietuvišką dainorėlį, pastatyti ant gimnazijos sklypo mokytojams namus, Kr. Valdybai būstinę, lietuvišką klubą. Pereitame Bendruomenės Tarybos posėdyje tokie sumanymai buvo paskirų Tarybos narių iškelti. Tačiau šiuo metu jokia Kr. Valdyba negalėtų tiems dalykams vykdyti įsipareigoti. Dėl labai sumenkėjusios solidarumo mokesčio mokėjimo disciplinos, pavojuje randasi net elementariška Bendruomenės centrinių institucijų veikla. Ryšium su žiemos sezonu ir gimnazijos išlaidos yra padidėjusios. Tuo būdu Kr. Valdybai jau pakankamai dideliu rūpesčiu yra išlaikyti tai, kas turima.

Pajieškojimas

Bičiuliai pajieško buv. Lietuvos kariuomenės kapitono Kazio Elerto, tarnavusio ir Marijampolės apskrities komendantūroje. Žinantieji jo gyvenvietę, prašomi paraginti jį atsiliepti KV-os adresu.

Vedybos arba pažinties užmezgimas

Hamburgo lietuviai yra sudarę savo apylinkės merginų ir moterų sąrašą, kurios norėtų susipažinti su lietuviais vyrais ir, jei viskas gerai klotųsi, eventualiai sukurti lietuvišką šeimą. Tokį sąrašą hamburgiškiai yra prijungę prie savo leidžiamo Informacinio lapelio. Jo nuorašų galima gauti ir KV-je. Taip pat KV kviečia lietuvius vyrus ir merginas, kurios norėtų užmegsti pažinties ryšį su savo bendraamžiais lietuviais, gyvenančiais kitose Vokietijos vietovėse, pranešti savo adresus ir amžių KV-os adresu.

Sia Hamburgo lietuvių iniciatyvą tenka sveikinti, ir KV mielai tarpininkaus ir padės, kad būtų ir laukiamų rezultatų.

Laiškas JAV-ių prezidentui

Ryšium su radijo programos Miunchene likvidavimu, buvo paliestas ir Amerikos Balso lietuviškasis skyrius. Nuo IX.1 lietuviška programa, ir be to labai "suneutralinta", duodama tik per Vašingtono Amerikos Balsą. Išreikšdama savo gilų apgailėstąjimą, Kr. Valdyba pasiuntė anglų kalba laišką JAV prezidentui, išdėstydamą argumentus bei motyvus, dėl kurių radijo programos Miunchene likvidavimas yra pakenkęs pavergtųjų tautų interesams ir gali tik pasitarnauti maskviniam okupantui. JAV prezidentas prašomas žemesniųjų instancijų padarytą žalą atitaisyti ir parodyti pavergtiesiems, kad laisvasis pasaulis niekad nesusitaikys su dalies pasaulio pavergimu.

Nors niekas neturi iliuzijų, kad šis KV laiškas, kaip ir daugybė kitų tos pačios rūšies reagavimų, reikalą šiuo metu gali vėl atitaisyti, tačiau gauta žinių, kad yra sudaryta JAV kongreso komisija, kuri šį reikalą tyrinės. Yra duomenų galvoti, kad gausūs reagavimai dėl radijo programos Miunchene sustabdymo yra bent kongreso dėmesį sukėlę.

Ryšium su Kr. Valdybos raginimu ir ateityje kiekviena tinkama proga peticionis ar pareiškimais reaguoti dėl Lietuvai tebedaromos nuoskaudos, siunčiant tokius raštus Vakarų valstybių vadovams, tenka priminti, kad mums reikia ne vien protestuoti. Yra progų, kai galima su malonumu padėkoti, ypač tais atvejais, kai Lietuva kur nors palankiai paminima bei užsistojama. Deja, iki šiol apylinkės į tokį KV paraginimą dar labai mažai reagavo. Mes pakartotinai prašome tai daryti, nes laisvajame pasaulyje, turint kantrybės, visuomenės balsas yra didelė ir nenutylima jėga.

Narių pilnateisiškumo patikrinimas

Š.m. rugsėjo 26 d. įvykusiame KV-os posėdyje buvo nutarta patikrinti narių pilnateisiškumą ir sudaryti tuo būdu pagrindą ateinančiais metais įvykstančių Bendruomenės Tarybos rinkimų sąrašams sudaryti. Yra apsispręsta į rinkimų sąrašus traukti tik tuos, kurie bus už 1957 m. solidarumo mokesčių susimokėję arba nuo jo pagal galiojančią tvarką atleisti. Tuo reikalu smulkesnį pranešimą apylinkėms KV tiesiogiai neužilgo išsiuntinės.

Prašome Bendruomenės narių atkreipti į tai rimtą dėmesį. Bendruomenė Vokietijoje yra registruota draugija ir todėl narystės joje prasme turi būti įvesta reikiama tvarka. Tuo pačiu mes apeliuojame ir į narių išmintingumą - be nario mokesčio negali egzistuoti jokia organizacija.

P A J I E Š K O J I M A I

Per Tarptautinį bei Vokietijos Raudonąjį Kryžių pajieškomi šie asmenys:

Kas pajieškomas:

Aleknevičius Vincas, gim. 1926.XII. 7, Lietuvoje, sūnus Juozo. Paskutinės žinios 1944 m. iš Vokietijos.

Blekaitis Jurgis, 41 m. amžiaus, sūnus Adomo. Paskutinės žinios 1944 m. iš Vokietijos.

Barschauskas Eduard, gim. 1924, Panevėžyje, sūnus Vincento. Paskutinės žinios 1944 m. spalio mėn.

Baubulis, (Herzen) Anita Olga, gim. 1908.5.9

Dobilaitienė Palionikė, gim. 1883 met.

Manoma, kad 1903 m. išemigravo į Ameriką.

Deveinis Sofija (Dargytė), gim. 1921 m. duktė Jurgio. Paskutinės žinios iš Šveicarijos 1944 met.

Dambrauskas Artūras

Girdvainis Zigmas.

Gindulis Katrė.

Gadeikis Vincas, gim. 1901, sūnus Adomo.

Gopas Franz, gim. 1912.8.26

Ginkus Juozas, gim. 1919. 3. 5

Hasenheit Adolf, gim. 1925. 9. 25

Hasenheit Albert, gim. 1926.12.27

Jankūnas Leonas, gim. 1958. 8. 4

Kloss Ewald, gim. 1891. 5. 1

Kiškonis Vytautas, gim. 1928 met. sūnus Zigmo. Paskutinės žinios iš Londono

Mackoliūnas Stasys, gim. 1926 met. sūnus Antano. Paskutinės žinios 1942 m. iš Lietuvos

Miškinis Justinas, gim. 1915.1.15 Vilniuje, sūnus Justino ir Eleonoros. Paskutinės žinios 1958 met. iš Anglijos

Pribzisas Petras, gim. 1912 Lietuvoje

Paužuolytė Silva-Ksavera, dingusi 1944 m. Dirbo Liet. Banke, Kaune, buhalterė, vėliau Raseinių apskr., pieninėje vyr. buhalterė. 1936 m. baigė V. D. Un-to teisių fakultetą

Kas pajieško:

Julė Rutkauskaitė, iš Lietuvos.

motina Elena Blekaitienė, iš Lietuvos.

motina Agate Barschauskas, iš Lietuvos.

Vokiečių Raudonasis Kryžius

Vokiečių Raudonasis Kryžius

Antanina Macevičiūtė iš Lietuvos.

A. Tiedemann

A. Tiedemann

A. Tiedemann

Antanas Gadeikis, iš Lietuvos.

Vokiečių Raudonasis Kryžius

Vokiečių Raudonasis Kryžius

Marianne Hasenheit, iš Vokietijos

Marianne Hasenheit, iš Vokietijos

S. Baltus

Erich Wenska

Zigmas Kiškonis, iš Lietuvos

Ona Mackoliūnienė, iš Lietuvos

Vaclovas Pauliukevičius

Vokiečių Raudonasis Kryžius

Tėvas A. Bernatonis, Dieburg, Hessen, Minnefeld 34

Riczkus Romualdas, gim. 1926.12.23
Lietuvoje, sūnus Stasio. Paskutinės
žinios 1944 met. Manoma, kad išemig-
ravo į Australiją

Reutas Anton, gim. 1921 Lietuvoje.

Stakauskas Aleksandras, Prano s.,
40-45 m., kilęs iš Utenos apskr.,
Kuktiškių, Bugališkio vnk. Dingo
1944. Prieš tai dirbo Kaune butų
skyriuje.

Simkat Erik, gim. 1907.6.8
Paskutinės žinios 1944 met. iš
Vokietijos.

Staszewski Joseph, gim. 1908 met.
sūnus Prano. Paskutinės žinios
1940 met.

Staszewski Piotr, gim. 1917 met.

Staszewski Longin, gim. 1912 met.

Vilemienė Valerija, 50 m. amžiaus.
Iki 1937 met. gyveno Kaune.

Wolski Anna ir jos vaikai: Otto,
Erika, Christel.

Gauta papildomai skubus pajieškojimas:

Krikščiūnas Matas, buv. "Aušros"
berniukų gimnazijos direktorius, Kaune.
Manoma, kad gyvena Amerikoje.

Aleksandra Riczkienė, iš
Lietuvos

tėvas A. Reutas, iš Latvijos.

Tėvas Alfonsas Bernatonis,
Dieburg, Hessen, Minnefeld 34

Vokiečių Raudonasis Kryžius

Waulovas Staszauskas,
iš Lietuvos

Waulovas Staszauskas,
iš Lietuvos.

Waulovas Staszauskas, iš
Lietuvos

Stefanija Ruševičius, iš
Brazilijos.

Vokiečių Raudonasis Kryžius

P. Šimukėnas